

Revolució rima amb decepció

Gairebé trenta anys després de la revolució sandinista, la majoria dels qui la van dur a terme, com també intel·lectuals de l'alçada de Galeano o Benedetti, critiquen la tasca de Daniel Ortega al capdavant del govern de Nicaragua, el segon país més pobre de l'Amèrica Llatina.

“Et diré què crec que hauria de fer Daniel Ortega amb un acudit que explicàvem en temps de Somoza”, diu el cantant nicaragüenc Carlos Mejía Godoy. “El dictador és al balcó del Palau Nacional i un conseller li diu: ‘General, demostreu que sou un gran líder; llenceu un dòlar per la finestra i fareu feliç un nicaragüenc.’ Somoza ho

fa i pensa: 'He fet feliç un nicaragüenc!' Tot seguit el conseller li diu: 'General, llenceu cinc dòlars i fareu feliços cinc nicaragüencs.' I en aquella època el dòlar valia molt més que no val ara... Però el conseller s'adona que el general s'anima i diu: 'General, llenceu cent dòlars i fareu feliços cent nicaragüencs.' I Somoza ho fa i pensa: 'He fet feliços cent nicaragüencs!' Llavors, de sobte, se sent una veu que diu: 'General, llenceu-vos vós i ens fareu feliços a tots!' Això és el que hauria de fer Daniel Ortega", explica, rient, Mejía Godoy. I afegeix: "Anar-se'n i deixar el país a mans d'al-

gú que tingui pensament propi, perquè ell no fa sinó repetir com un lloro tot allò que diu Hugo Chávez." Que una de les figures més emblemàtiques de la dècada revolucionària dels 80 –no tan sols a Nicaragua– parli així de qui, fins ara fa pocs anys, era company seu al Front Sandinista d'Alliberament Nacional (FSLN) és força revelador. Però encara ha anat més enllà. No fa gaire que va publicar una carta sol·licitant que, tant el partit com el govern, deixin d'utilitzar les seves cançons. I Mejía Godoy no és pas l'únic que critica el govern d'Ortega.

El mes de maig passat el Consell Suprem Electoral (CSE) va retirar la personalitat jurídica al Moviment Renovador Sandinista (MRS) i al Partit Conservador (PC), "una decisió sense cap base legal", segons Bayardo Izabá, director executiu del Centre Nicaragüenc de Drets Humans (CENIDH). Aquesta decisió judicial va aixecar una gran polèmica. Però allò que ha marcat l'abans i el després, si més no pel que fa a reaccions, ha estat la vaga de fam, durant tretze dies, de Dora María Téllez, una de les ex-comandants més respectades de l'FSLN, ex-ministra de Salut als 80 i actualment dirigent de l'MRS.

El 4 de juny Téllez va penjar una hamaca en una rotonda del centre de Managua per protestar contra la decisió del CSE i, com deia en un article publicat el mes passat a la revista *Envío*, per reclamar "democràcia amb gallopinto" –una barreja d'arròs i mongetes que és la base dels àpats nicaragüencs–, "perquè per sota del gallopinto només queda morir-se de fam".

Un país pobre. Segons el programa de les Nacions Unides per al desenvolupament (PNUD), Nicaragua és el segon país més pobre de l'Amèrica Llatina, només superat per Haití. Però a parer de Bayardo Izabá la situació ha empitjorat els darrers mesos: "El 80% de la població viu en situació de pobresa, i prop del 30% en pobresa extrema." Durant la vaga de fam, Téllez va rebre centenars de visites. I aquest fet, segons Héctor Mairena, membre de l'executiva nacional de l'MRS, va marcar "una nova fase en la lluita política" de Nicaragua, perquè va posar d'acord sectors ideològics d'entrada molts distants entre si, i també dues generacions.

Téllez també va rebre el suport de nombroses personalitats del món de la cultura. Un grup d'intel·lectuals nicaragüencs, entre els qual hi ha Ernesto Cardenal, Claribel Alegria i Sergio Ramírez, van crear el blog *Poetas contra la dictadura*, en el qual denuncien la polèmica decisió del CSE i "l'abús de poder, la inoperància i l'autoritarisme" del govern de Daniel Ortega i Rosario Murillo, la seva dona.

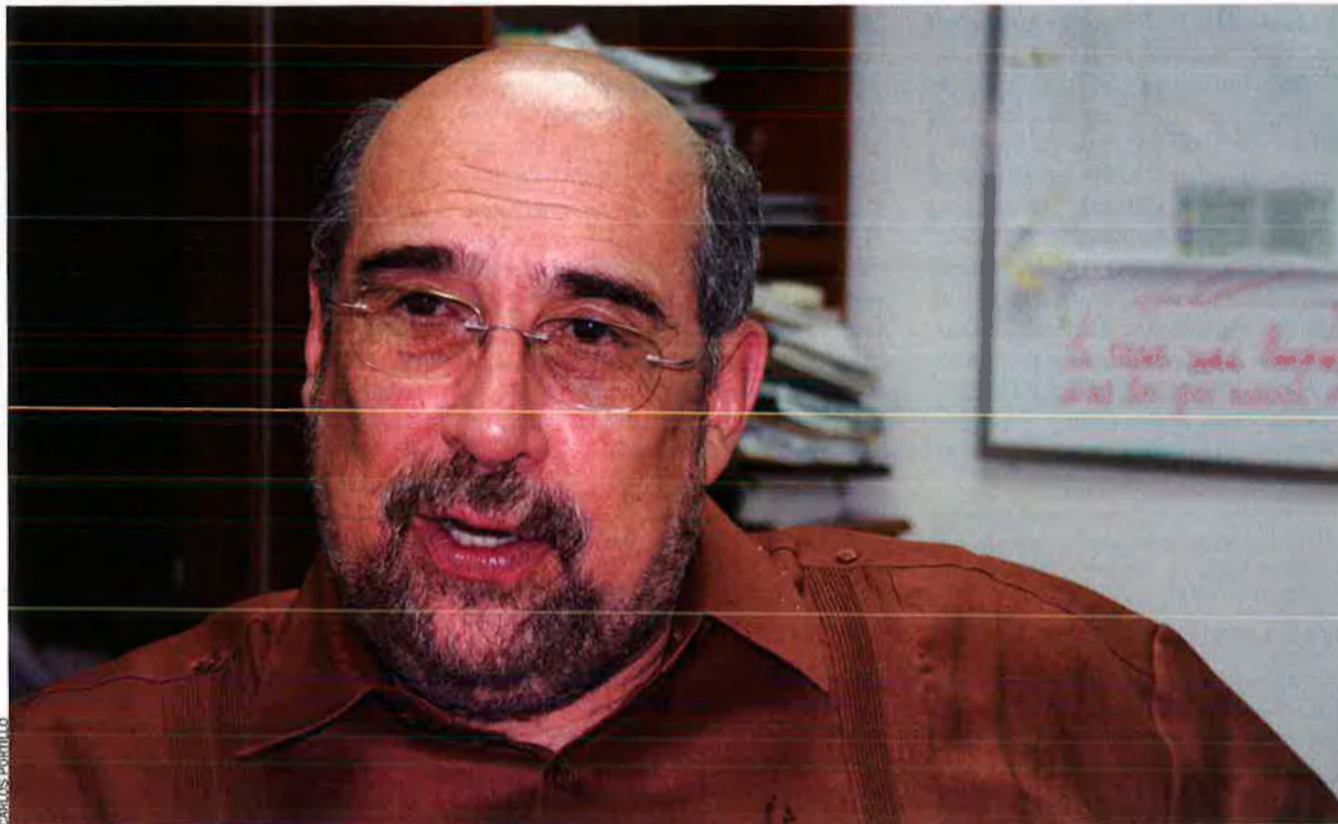
Quan feia pocs dies que la *Comandante Dos* –com era coneguda Dora María Téllez– havia fet cas dels metges i havia abandonat la vaga de fam, va aparèi-

El president de Nicaragua, Daniel Ortega, saluda els assistents a un acte polític celebrat a la plaça de la Revolució de Managua, el mes de gener passat.

Ortega i els comptes pendents

L'any 1998 Zoilamérica Narváez va denunciar el seu pare adoptiu, Daniel Ortega, actual president de Nicaragua, per haver-la sotmès a abusos sexuals i vexacions durant prop de vint anys. El cas va ser un escàndol, però a Managua es va arxivar el cas en un tres i no res. A la Cort Interamericana de Drets Humans, en canvi, tanta rapidesa va sobtar, i encara ara estudien si la justícia nicaragüenca va actuar correctament. Però per què se'n torna a parlar, ara? El diari espanyol *El País* va publicar, el 27 de juliol passat, un article contundent de Mario Vargas Llosa en què titllava Ortega de "violador, incestuós i pedòfil". Pocs dies després, Ortega anul·lava el seu viatge al Paraguai, on tenia previst d'assistir a la presa de possessió del president Fernando Lugo. Oficialment, el motiu va ser un problema tècnic a l'avió que havia d'agafar, però la premsa sud-americana va parlar de pressions de la nova ministra de la Dona del Paraguai, Gloria Rubín. I organitzacions de dones de tot el continent, com es va poder veure fa uns quants dies a Honduras, durant la reunió de l'ALBA, es mobilitzen perquè Ortega no torni a posar mai més un peu als seus països.

“El govern s’ha aïllat, i això és perillós”

Dionisio Marengo, de l’FSLN, alcalde de Managua

—Sou molt amic de Daniel Ortega. Què ens en podeu dir?

—Sí, som amics des del 1963. És un revolucionari. Ha dedicat la seva vida a les idees d’una societat lliure, sense classes, i ara intenta empènyer una segona etapa de revolució. Els 80 l’experiment social va ser molt fort i va crear molta resistència. Després va venir la guerra, que ens va devastar econòmicament... Però ara té el gran repte d’encapçalar un projecte revolucionari en condicions de pau. Si

ho aconsegueix serà recordat com un gran transformador de la societat. Si no, com algú que va desaproveitar dues oportunitats.

—A fora de Nicaragua es parla d’un FSLN en crisi i d’un MRS amb molts intel·lectuals darrere...

—Dir que tots els qui se’n van anar a l’MRS son uns traïdors, com diu Daniel, seria injust. Hauria de reagrupar forces perquè si no correm el risc que ens passi com a l’any 89, quan dels 40 diputats que teníem, 38 se’n van

anar a l’MRS. I recompondre el partit per segona vegada seria molt difícil.

—Quina és la principal crítica que feu a Ortega?

—El fet que no compti amb els dissidents. Perquè si Galeano, Benedetti o Chomsky, gent que va estar amb nosaltres en els moments més difícils, ara critiquen el govern, jo em preocuparia. I, internament, Ernesto Cardenal, Dora María Téllez, set membres dels deu de la direcció històrica del partit... Podria ser que tots anessin equivocats i només ell tingués raó, però jo intentaria reagrupar forces.

—Tothom coincideix a dir que la dona d’Ortega, Rosario Murillo...

—Pren un paper molt dominant, sí. Daniel li delega moltes tasques i, òb-

xer un nou manifest signat per Noam Chomsky, Eduardo Galeano, Mario Benedetti i Juan Gelman, entre més, que demanaven que fos escoltat aquest ampli sector de la societat nicaragüenca que representa Téllez.

La Taula de Cooperants, un organisme format per les principals ambaixades presents a Managua —inclosa l’espanyola—, el Banc Mundial i l’Organització

d’Estats Americans, entre més, també va emetre un pronunciament recordant al govern d’Ortega que els drets humans formen part dels acords de cooperació. Ortega va respondre titllant de “mosques” els signants —en al·lusió directa a la delegada de la Unió Europea a l’Amèrica Central, Francesca Mosca— i va afegir que “tothom sap damunt de què s’aturen” aquests insectes.

Però, contràriament a allò que pot semblar des de fora, Daniel Ortega continua comptant amb el suport de bona part del poble nicaragüenc. La seva popularitat ha baixat força, però, alhora, la percepció que la gent té de l’MRS és d’un partit on s’han refugiat persones efectivament respectades i estimades pel sandinisme, però que no han assolit el protagonisme que espe-

viament, hi ha molta gent que no hi està d'acord.

—A vós què us sembla?

—A mi no m'agrada. Ell hauria de desenvolupar un estil propi de govern, però ella l'empresona. Fins i tot en la manera d'aparèixer en públic, que pel meu gust hauria de ser molt més senzilla.

—I, doncs, com és ella?

—Així com la veieu: una mica es-
trafolària en la manera de vestir, de pensar i d'interpretar el món.

—L'FSLN és un partit revolucio-
nari?

—La retòrica és aquesta, però la pràctica és una altra. La revolució és quelcom que es fa, no que es predica. Ara fa un any i mig que som al govern i hi ha una forta aliança amb Veneçuela, que és qui ens sosté econòmicament. I ara mateix podem tenir aquesta conversa amb llum; fa un any només teníem 12 hores d'energia elèctrica cada dia... Això és un punt positiu. Però no n'hi ha prou.

—Quan vau parlar per darrera vegada amb Ortega?

—Fa sis mesos, més o menys.

—Si ara us truqués i us demanés un parell de consells, què li diríeu?

—Primer, que anéssim a la festa de Santo Domingo, demà, a parlar amb la gent. Però sortint del protocol polític i escoltant què ens diuen, perquè s'han aïllat molt, i això és perillós.

—I segon?

—Que cal que ens posem d'acord amb els productors privats. No puc predicar un règim socialista si el país no treballa a ple rendiment, i això no passa. Cal garantir l'alimentació del poble, exportar els excedents i aprofitar els preus tan alts dels grans.

raven a l'FSLN. "Entre les bases, els intel·lectuals no tenen credibilitat", diu Néstor Gallo, vice-rector de la Universitat Nacional d'Enginyeria (UNI).

El punt de vista de Carlos Mejía Godoy és molt diferent: "Quan Sandino se'n va anar a la muntanya eren 29 i ell." Però tot apunta que l'incipient suport popular que ha rebut Dora Maria Téllez no podrà materialitzar-se

en vots, perquè ara com ara l'MRS no pot participar en les eleccions municipals del novembre. "Nosaltres complim estrictament tots els requisits", assegura Héctor Mairena. "El problema és el pacte" a què van arribar l'any 2000 Daniel Ortega i l'ex-president Arnoldo Alemán, condemnat -tot i que actualment està en llibertat- a vint anys de presó per frau i neteja de capital, entre més delictes. Des que es va formalitzar el pacte, l'FSLN i el Partit Liberal Constitucionalista (PLC) "han portat un control bipartidista de les institucions de l'estat", i el CSE "no pren la decisió en el terreny de la legalitat", apunta el dirigent renovador, "la pren en el terreny de la política".

Per al CENIDH, la situació és tan greu, que l'han titllada de "dictadura institucional". Bayardo Izabá creu que "ni Somoza no tenia tant de poder com ara té Ortega amb el beneplàcit d'Alemán. I el poder judicial privilegia els interessos de l'FSLN i el PLC. Tots dos tenen segrestats els seus partits i el país sencer".

La influència de la dona d'Ortega, Rosario Murillo, és un altre dels punts més esmentats pels crítics amb el govern del l'FSLN. Murillo no té cap càrrec, però Ortega va arribar a dir, fa uns quants mesos, que comparteix amb ella el 50% del poder presidencial. Per a molts, darrere aquesta situació hi ha la denúncia per abusos sexuals que la fillastra d'Ortega, Zoilamérica Narváez, va fer contra ell l'any 1998. "Murillo va prendre partit pel seu marit, no per la seva filla, i això li ha donat el paper que ara té", diu Héctor Mairena.

"I si he de donar un testimoni sobre la meua època / és aquest: fou bàrbara i primitiva, / però poètica." Aquests versos d'Ernesto Cardenal, sacerdot, poeta i ex-ministre de Cultura els anys 80, resumeixen força bé el passat i el present de Nicaragua. Malauradament per a ell i per a milers de ciutadans nicaragüencs, de moment, revolució rima, sobretot, amb decepció.

Carlos G. Cano
Managua (Nicaragua)

Dimecres 8 d'octubre
22.30h. VerdCel
24.00h. Antònia Font

CASAL MULTIUSOS SUECA
Venda anticipada: 15 euros -IberCaja-
Venda en taquilla: 18 euros

AJUNTAMENT DE SUECA
REGIDORIA DE CULTURA

iberCaja